

Økonomisk optimal udnyttelse af teknik

Af økonom Jannik Toft Andersen, Dansk kvæg

Moderne mælkeproduktion er meget kapitaltung. Det er derfor bydende nødvendigt for bedriftens rentabilitet, at man før man foretager en investering grundigt regner alle de alternativ teknologiløsninger igennem for at finde den løsning, der er mest optimal for bedriften. En dårlig investeringsbeslutning vil belaste bedriftens økonomi i mange år fremefter

Vigtigheden af grundigt at sammenligne økonomien i forskellige investeringsalternativer ses også ved, at næsten 60 pct. af forskellen i de økonomiske resultater fra de bedste til de gennemsnitlige mælkeproducenter netop skyldes forskel i finansieringsomkostninger og afskrivning. Disse omkostninger er afledt af investeringerne, hvilket kan tyde på, at de bedste har truffet bedre investeringsbeslutninger.

Teknologivalget med hensyn til malkning er et sted, hvor det er særdeles vigtigt at foretage økonomisk sammenligning af hver eneste alternativ, da omkostninger til malkeprocessen alene udgør omkring 10-15 pct. af afregningsprisen for mælk. Ved valg af malkningsteknologi handler det grundlæggende om enten at vælge en relativ kapitalintensiv løsning, som for eksempel AMS, hvor man med øget automatisering sparer arbejds løn

mod til gengæld at have flere penge bundet op i teknologi relativt til den mere arbejdskrafts intensive løsning, der fungerer med modsat fortegn af den kapitalintensive løsning.

Omkostninger

Et centralt spørgsmål, som man skal stille sig selv vedrørende beslutningen, når man vurderer alternativerne er følgende:

”Kan den årlige besparelse på arbejds løn og eventuelt andre driftsomkostninger opveje de ekstra faste omkostninger, der kommer ved at vælge en relativ kapitalintensiv løsning?”

For at få så stærkt som mulig sammenligningsgrundlag af de forskellige alternativer, er det vigtigt, at alle relevante omkostninger i forbindelse med malkning medtages. Det være sig både omkostninger til løn, service og vedligeholdelse, øvrige driftsomkostninger (som strøm, vand, rengøringsmidler

mv.) samt afskrivning og forrentning af malke systemet. Endvidere er det ikke kun omkostninger i forbindelse med selve malkningen, der skal medtages. Omkostninger til de funktioner, der er nødvendige for at selve malkeprocessen er mulig. Disse relaterede funktioner er eksempelvis at samle køerne på opsamlingspladsen og rengøring af malke anlæg. Omkostninger til disse aktiviteter varierer meget fra malke system til malke system, og dermed vigtige at medtage i beregning af de totale omkostninger ved malkning.

Økonomien i forskellige malke systemer

I dette forår foretog Dansk Kvæg en analyse, hvor vi kortlagde de totale omkostninger per kilo producerede mælk på 28 af de mest gængse malke systemer for bedriftsstørrelser mellem 35 og 910 årskøer. Hovedkonklusionerne i analysen er:

- For besætninger med omkring enten 70 årskøer eller omkring 140 årskøer, er der bedst økonomi i AMS med henholdsvis en eller to robotter.
- 2 x 12 side by side er det bedste alternativ for besætningsstørrelser over 140 årskøer.
- Omkostningsforskellen per kilo mælk ved de forskellige alternativer er størst for de mindste bedriftstyper.

AMS systemet er en ufleksibel teknologi med hensyn til besætningsstørrelse, da økonomien i AMS er meget afhængig af, at bedriften har besætningsstørrelse, der gør, at man formår at udnytte robotternes malkekapacitets fuldt ud. Kapacitetsudnyttelsen ligger på cirka 70 årskøer per robot, og hvis man blot ligger lidt over kapacitetsudnyttelsen på en robot, vil AMS være en meget uøkonomisk løsning, da det her kræver investering i en ekstra robot,

Fuchs og AVANT staldkat

Fra kun 37.- + moms pr. dag i 6 år med 20 % i udb.

- den bedste investering på gården..

Ny model 90% større brydkraft

Den lille hjælper med mange arbejdsområder f.eks.:

- Fodring
- Udmugning
- Indlægning af ensilage
- Læsning
- Gravning
- Fejning

Over 100 forskellige redskaber på lager.

Se også vores store udvalg af brugte maskiner på www.sorring-maskinhandel.dk

Kom til Sorring og se alle modellerne og det store redskabsprogram. Vi har det hele på lager. Du får selvfølgelig din kørsel godtgjort når du køber en maskine.

SORRING MASKINHANDEL A/S - JYLLAND/FYN TLF: 86 95 75 22 - SJÆLLAND/ØERNE TLF: 59 65 60 37

www.sorring-maskinhandel.dk - info@sorring-maskinhandel.dk

og derfor vil mindre manuelle malkesystemer være at foretrække for mindre besætningsstørrelser, som ikke lige ligger omkring 70 eller 140 årskøer.

Fra 140 årskøer og op efter opnås de laveste omkostninger ved malkningen per kg mælk ved at anvende 2 x 12 side by side. Hverken AMS eller større typer af malkestalde kan her konkurrere med 2 x 12 side by side. Forklaringen på dette er, at malkning af køer per mandetime ikke stiger ved de større malkestalde. Antallet af køer per time vil godt nok stige, men dette kræver tilføjelse af mere arbejdskraft, og typisk vil man opleve, at antallet af køer per mandetime vil falde ved at være flere malkere i stalden på samme tid. Derfor vil det, med mindre bedriften er meget stor, ikke være fordelagtigt at være mere end en malker i stalden ad gangen.

Lønomkostningerne er vigtigst

Da lønomkostningerne udgør omkring 70 pct. af omkostningerne ved malkning, er fastsættelsen af de gennemsnitlige timelønninger den vigtigste forudsætning i analysen. I analysen er de gennemsnitlige timelønninger sat til 175 kr. per time. Hvis man hæver timelønninger til 225 kr., så vil AMS systemet

med 3 robotter for en bedrift med 210 årskøer være næsten lige så fordelagtigt som 2 x 12 side by side malkestald. Hvis man i stedet sætter timelønnen til 125 kr./time, så bliver 2 x 12 side by side mere fordelagtigt end AMS.

Der er bedst økonomi ved intensiv udnyttelse af 2 x 12 anlægget, hvor anlægget udnyttes så mange af døgnet timer, som det er muligt givet besætningsstørrelsen. Ved at malke på alle tidspunkter af døgnet, skal medarbejderne naturligvis også kompenseres for at påtage sig aften- og nattearbejde. På trods af, at man ved intensiv udnyttelse af 2 x 12 anlægget, skal betale sine medarbejdere en højere gennemsnitlig timeløn, end man skal betale til de medarbejdere, der skal passe AMS-systemet (med væsentlig færre timer i normal arbejdstid), så kan man med besætninger over 140 årskøer stadig malke billigst ved at anvende 2 x 12 systemet frem for AMS eller større malkeanlægget.

Arbejdskraftmangel ikke længere afgørende for teknologivalg

I de senere år har der været tendens til, at danske mælkeproducenter generelt har valgt mere automatiseret løsninger til malkning end, hvad der er økonomisk belæg for. År-

sagen til dette kunne være, at det i de senere år har været stor mangel på kvalificeret arbejdskraft, og det simpelthen ikke har været muligt at skaffe tilstrækkelig arbejdskraft til, at de relativt arbejdskraftintensive løsninger har kunnet realiseres, selvom disse løsninger i flere tilfælde er mest optimale. Men grundet den stigende ledighed, som følge af den økonomiske krise i samfundet, er problemet med manglen på arbejdskraft også aftaget kraftigt. De ændrede forudsætninger er vigtige at tage med, når man står ved valget af malkningsteknologi, og manglen på arbejdskraft kan i dag ikke være argument nok for, at man skal vælge den mest automatiserede løsning til malkning af besætningen. På sigt påtager man sig dog stadig en risiko ved at være afhængig af arbejdskraft.

Ved teknologivalg er det også vigtigt, at landmanden gør op med sig selv, om han er bedst til at styre teknologi, eller om han er bedre til at lede medarbejdere. Dette er individuelt, men vigtig med hensyn til, hvorvidt han formår at få det optimale ud af den valgte malketeknologi.

På landbrugsinfo nr. 2012 kan du læse mere om analysen vedrørende de totale omkostninger ved forskellige malkesystemer. ■

JFC Kalvehytter

Mere lys i stalden med Arntjens ovenlysrygning

Kalvehytter til flere kalve

Arntjen gardinsystemer

Vi har stand
M 9616
på Agromek

Besøg vores stand og se:

- Ny større model JFC kalvehytte
- VDV - ECOFLOOR staldgulv
- Nyt Arntjen gardinsystem

6500 Vojens
Tlf. 74 87 16 32 · Fax 74 87 15 59
E-mail: hz-skibe@mail.tele.dk

VDV kreaturspalter

- Kørefaste spalter i elementer 110 cm bred, længde 200 - 400 cm
- 10 års fabriksgaranti

Kørefaste spalter

